ΈΤΟΣ Ε'. ΈΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΤΗι 30 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1894 ΑΡΙΘ. 24

Η ΦΥΣΙΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΦΡ. ΠΡΙΝΤΕΖΗΣ

ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΙΚΟΝ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤ' ΕΙΚΟΝΩΝ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΘ' ΕΒΔΟΜΑΔΑ

Συνεργάται εἰσὶ δεκτοὶ πάντες. Δημοσιεύονται τὰ ἐγκρινόμενα ἔργα, καὶ αἱ εἰκόνες συνεργατῶν καὶ καλλιτεχνημάτων 'Αγγελίαι μετ' εἰκόνων. Συνδρομαὶ δεκταὶ εἰς χαρτονόμισμα παντὸς ἔθνους. προπληρωτέαι

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΑ-ΕΠΙΣΤΗΜΗ-ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

Ἕκαστον φύλλον λεπτὰ 15. Πώλησις εἰς τὰ κιόσκια καὶ πρακτορεῖα. Τόμοι ἁπλ. δρ. 8, χρυσόδ. 10. Ἐξωτ. φρ. 14. Οἱ συνδρομηταὶ λαμβάνουσι μέρος δωρεὰν εἰς τὰ λαχεῖα καὶ καλλιτεχνικὰ ἔργα τῆς «Φύσεως».

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ : **Ἡ φύσις διαδέχεται τὴν φύσιν**, ὑπὸ 'Ροῦ. — **Φθινοπωρινὰι γραμμαί**, ὑπὸ Νικ. Γκορτζῆ. — **Αἱ πρόοδοι τῆς ὀπτικῆς καὶ ἡ ἀστρονομία ἐν τῷ μέλλοντι αἰῶνι** (Συνέχεια), ὑπὸ Φ. Πρίντεζη. — **Ἐπὶ τῷ θανάτῳ τῆς φίλης μου Μπεμπίκας Καλογεροπούλου**, ὑπὸ Λουκίας Τσαρώνη.—**Γεωδαισία, Πῶς κατεμετρήθη ἡ γῆ, Ἡ γῆ εἶναι στρογγύλη, Προσδιορισμὸς αὐτῆς**, ὑπὸ Φ. Πρίντεζη.—**Ἐπίλογος τῶν ἀναμνήσεων τῆς Αἰγύπτου**, ὑπὸ Φ. Πρίντεζη.—**Ἰακώβου 'Ρίζου τοῦ Νερουλοῦ** (ποίημα), ὑπὸ Κ. Γ. Κουμεντῆ.—**Τρελλὰ Τραγουδάκια, Τ' ἀγκιστράκι** (ποίημα), ὑπὸ Τάκη.—**Χορὸς ἐπὶ πυρίτιδος**, ὑπὸ Κ. Γ. Κουμεντῆ.—**Εὐτράπελα**, ὑπὸ Γούλ.—**Σκέψεις φαληρικαί.**—**Ἐρωταποκρίσεις**, ὑπὸ 'Ροῦ.—**Αἰνίγματα.**— **Ἀλληλογραφία.**—**Ἀγγελίαι**

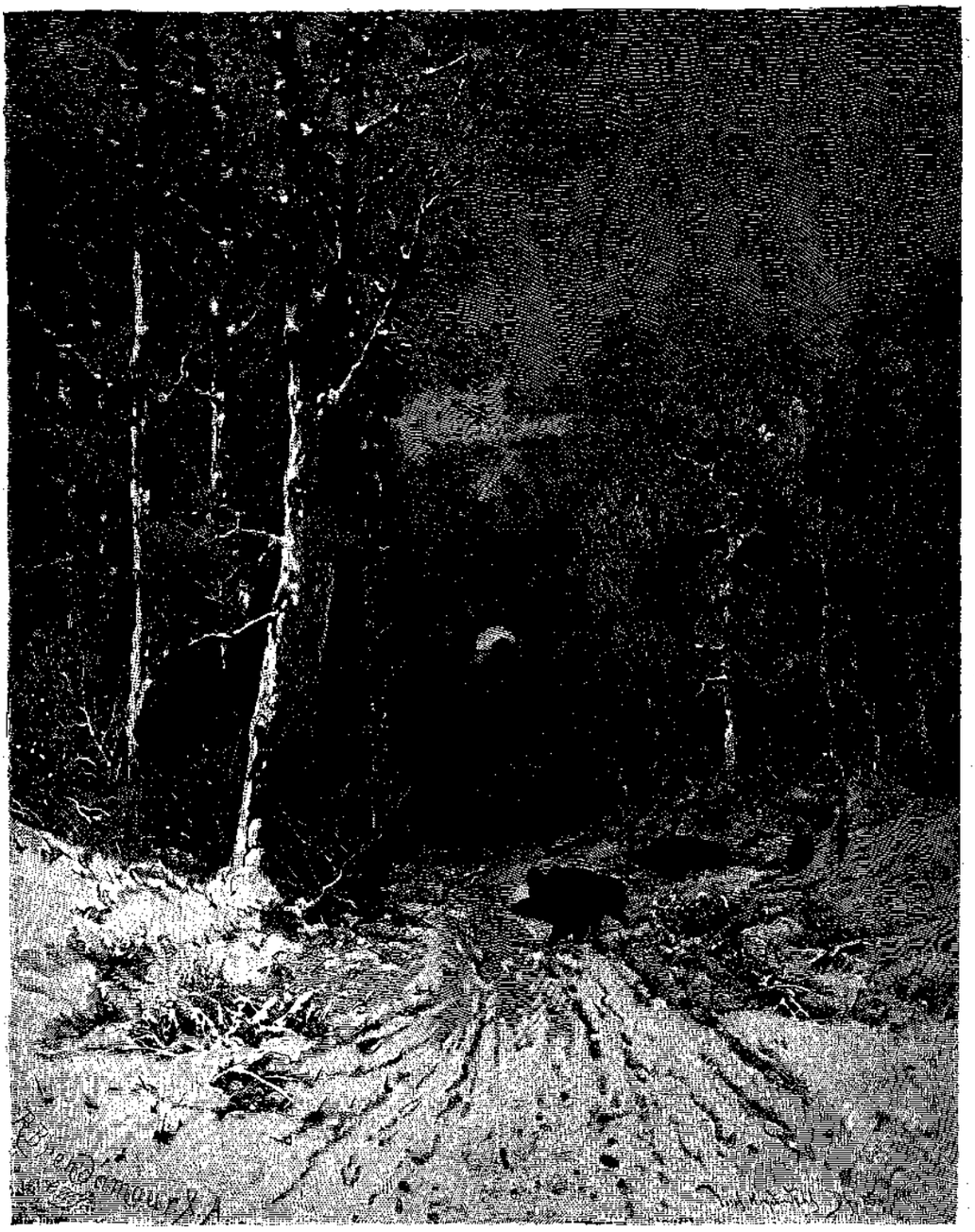

ΧΕΙΜΩΝ ΚΑΙ ΒΟΡΡΑΣ

Η ΦΥΣΙΣ ΔΙΑΔΕΧΕΤΑΙ ΤΗΝ ΦΥΣΙΝ

Ὁ χειμὼν διεδέχθη τὸ θέρος, τὸ θέρος θέλει ἀντικαταστήσει τὸν χειμῶνα καὶ τοῦτο πάλιν ἐν καιρῷ θὰ διαδεχθῇ ἐκεῖνο.

Ἐκεῖ ὅπου πρὸ ὀλίγου ἔτι ἐπεκράτει ἀτμόσφαιρα ἠρεμωμένη, ἐλαφρὰ καὶ γλυκεῖα καὶ ἐν ᾗ τὰ πεῦκα καὶ τὰ ἔλατα, αἱ πλάτανοι καὶ συκομορέαι ἀνέθαλλον καὶ ἐπεζήτουν τοὺς φιλομειδεῖς αὐτῶν κλάδους, ἐν ᾗ τὰ ἡδύλαλα πτηνὰ καὶ τοῦ θάλπους τὰ τετράποδα οἱ μόνοι κάτοικοι τῆς ἀγροτικῆς ταύτης φύσεως ἀπήλαυον τῆς χαρμονῆς τῆς ἡσύχου ταύτης διαμονῆς, καὶ ἐν ᾗ τὸ ἄστρον τῆς ἡμέρας καὶ ὁ φανὸς τῆς νυκτὸς ἐζωογόνουν πᾶσαν ἐκεῖ ὀργανικὴν καὶ ἀνόργανον ὕπαρξιν, ἤδη ἀτμόσφαιρα πυκνή, βαρεῖα καὶ παγετώδης ἀπεδίωξεν ὅλα ταῦτα ἐκεῖθεν, ὅλην ἐκείνην τὴν χαρίεσσαν καὶ ἤρεμον φύσιν καὶ ἐνεκατέστησε τὸν ψυχρὸν βορρᾶν, τὴν χιόνα τὸν παγετὸν καὶ τὰς ἄρκτους.

Ἡ σελήνη ἤδη παρίσταται θεατὴς παραδόξου θεάματος; Δὲν ἀναγνωρίζει πλέον τὴν χαρμόσυνον ἐκείνην τὸ πρὶν καὶ χαρίεσσαν φύσιν! Ἑτέρα ἀντικατέστησε ταύτην καὶ πάλιν ταύτην θέλει ἀντικαταστήσῃ ἑτέρα.

Καὶ ἐρωτᾷ ἡ σελήνη, ὁ μόνος μάρτυς καὶ θεατὴς τῆς ἀκατανοήτου φύσεως. «Τί ἐγένετο ὅλη ἐκείνη ἡ ζῶσα σκηνή; καὶ τί ἦλθεν ἐδῶ νὰ πράξῃ ἀφοῦ ἐπέπρωτο νὰ σβύσῃ καὶ ἑτέρα νὰ τὴν ἀντικαταστήσῃ;»

Καὶ ἡ ἠχὼ ἀπήντησεν.

«Ἡ φύσις διαδέχεται τὴν φύσιν» **'Ροῦς.**

ΦΘΙΝΟΠΩΡΙΝΑΙ ΓΡΑΜΜΑΙ

Ὁ βορρᾶς μανιωδῶς πνέων συρίζει διὰ μέσου τῶν φυλλορροούντων κλάδων, ἐνῷ ἡ τέως γαληνιῶσα καὶ ἠρεμοῦσα θάλασσα, ἐκσπᾷ παταγωδῶς τὰ ἀφρόεντα κύματά της ἐπὶ τῆς ἀκτῆς. Τὰ νέφη ῥυτιδοῦσιν ὡς ἀμαυραὶ κηλῖδες τὸν κυανοῦν οὐρανὸν καὶ κυλινδούμενα ἐν τῷ ἀπείρῳ κενῷ διαλύονται ἐπὶ στιγμήν, ἵνα μεγαλείτερα ἀνασυντεθῶσι. Χιονόλευκοι λάροι διασχίζουσιν ὑψηλὰ τὸν ὁρίζοντα ὑπερηφάνως πτερυγίζοντες καὶ εὐθύμως ἡλιαροῦντες, ἐνῷ ὁ κόραξ, ὁ προάγγελος οὗτος τῶν ἀπαισίων πενθίμως ὁλολύζει. Ἅπαντα τὰ στοιχεῖα τῆς φύσεως, ἀποβαλόντα τὴν θερινὴν νάρκην, τὴν ἀποπνικτικὴν ἀδράνειαν τοῦ θέρους ἐπιδίδονται μετ' ἰδιαζούσης ἡδονῆς καὶ ζέσεως ὑπὸ τὴν ἐπήρειαν τοῦ εὐεργετικοῦ φθινοπώρου εἰς τὸν ἡμερήσιον ἀγῶνα κατὰ τῆς πραγματικότητος, ἐν ᾗ μετ' ἀκατασχέτου ῥοῆς περιδινοῦνται. Τὰ κεχαλαρωμένα νεῦρά μας, τὰ καθιστῶντα ἀφόρητον τὴν καλοκαιρινὴν ζωήν, συστελλόμενα καὶ τονιζόμενα ἀναλαμβάνουσι τὴν προδιαγεγραμμένην αὐτοῖς ὁδόν. Ὁ νοῦς, ὁ χαυνωθεὶς καὶ ἐξαντληθεὶς ἐπὶ ὁλόκληρον αἰῶνα θέρους ἀναζωογονεῖται, καί, ὡσεὶ πρώτην ἤδη φορὰν ἀτενίζων τὰ πρὸ αὐτοῦ, ἐπιδίδεται μετὰ παραφορᾶς εἰς τὸ ἔργον του, ἔργον ῥυθμίζον τὴν πολυδαίδαλον μηχανήν, ἣν κατ' εὐφημισμὸν καλοῦμεν κόσμον.

Κόσμος! διαμάχη ὅλων τῶν στοιχείων τῆς φύσεως, ἐγωϊστική τις πάλη πρὸς ἐξολόθρευσιν τοῦ ἀσθενεστέρου, πάλη ἄνευ σταδιοδρομίας, ἀλλ' οὐχὶ καὶ ἄνευ ἐλπίδος.

Ἐλπίς! τὸ τέρμα τῶν σκέψεών μας, τὸ χρυσαυγὲς ἄστρον τοῦ βίου μας. Ἐν τῇ ἐλπίδι ὁ ἄνθρωπος ἀνευρίσκει τὸ ἰδανικὸν τῆς φαντασίας του, ἐν τῇ ἐλπίδι γεννᾶται, ζῇ καὶ θνήσκει, ἐν τῇ ἐλπίδι, ὡς ἐν κλοιῷ περικλείεται ὁ κόσμος ὅλος. Ἀπὸ τῆς νεαρᾶς ἔτι ἡλικίας μας διορῶμεν διὰ τῆς ἐλπίδος καὶ προεξοφλοῦμεν ἔκτοτε τοὺς προσφιλεστέρους ὀνείρους τοῦ μέλλοντός μας.

Πλήν, οἴμοι! Οἱ χρυσοῖ οὗτοι τῆς φαντασίας τῆς νεότητος ὄνειροι στεροῦνται ὑποστάσεως. Εἶναι ὄνειροι ὁμοιάζοντες πρὸς τὰς ἀργυροειδεῖς τοῦ ὕδατος ψυσαλίδας καὶ ὡς αὗται, εὐθὺς ὡς ἔλθωσιν εἰς ἐπαφὴν μετὰ τοῦ ἀέρος, θραύονται, οὕτω καὶ ἐκεῖνοι, εὐθὺς ὡς τὸ φάσμα τῆς πραγματικότητος ἐμφανισθῇ, ἀμαυροῦνται καὶ φυγαδεύονται. Τίς δύναται ν' ἀμφισβητήσῃ τὴν στενὴν ἀλληλουχίαν τοῦ παραδείγματος τούτου; Τίς δύναται ν' ἀμφιβάλλῃ, ὅτι ὅλοι οἱ πόθοι καὶ ὅλοι οἱ ῥεμβασμοὶ τῆς νεανικῆς μας ἡλικίας παρέρχονται ἀνεπιστρεπτεί!

Ὅταν τὸ σῶμά μας, τὸ ἐξηντλημένον καὶ παραλελυμένον ἐκ τοῦ πολλοῦ καύσωνος, συσταλῇ καὶ ζωογονηθῇ ὑπὸ τοῦ βορρᾶ, ὅταν τὸ σκῆπτρον τοῦ χειμῶνος κτυπήσῃ καὶ φυγαδεύσῃ τὴν νωχέλειαν καὶ μαλθακότητα τοῦ θέρους, ὅταν τὰ κεκμηκότα καὶ νωθρὰ μέλη μας ἀναλάβωσι τὴν πρώτην ζωτικότητα, μετὰ ῥίγους τότε ἀτενίζομεν τὴν καταναγκαστικὴν ἐκείνην ἀδράνειαν, ἣν ἐπὶ ἡμέρας, ἑβδομάδας, μῆνας ὑπεθάλπομεν.

Ὅταν, ὅμως, ἐπιμελῶς τετυλιγμένοι ἐντὸς τῶν ἐνδυμάτων μας, δεχώμεθα ῥίγοσσοντες τὴν κρυερὰν καὶ χιονώδη πνοὴν μελαγχολικῆς πρωΐας Δεκεμβρίου, ὅταν καθήμενοι πρὸ τοῦ γραφείου μας, ἐργαζώμεθα, ἐνῷ τὰ κάτω ἄκρα σχεδὸν ἀποκρυσταλλοῦνται, τότε μεθ' ὁπόσης ἐπιθυμίας καὶ ἀγάπης ἀναλογιζόμεθα τὸ μυροβόλον ἔαρ τὴν ποιητικὴν καὶ ὀνειρώδη ταύτην ὥραν τοῦ ἔτους!

Ἔαρ! ὑπὸ ποίου γοήτρου περιβάλλεται τὸ περικαλλὲς αὐτὸ ὄνομα, ἡ ἤδη αὕτη τοῦ ἔτους. Ἔαρ! δεκαοκταέτις νεᾶνις περικαλλὴς καὶ χαρίεσσα, σφριγῶσα καὶ ῥιγηλή. Ἰδοὺ τὸ ἔαρ. «Μεταξὺ τῆς ἀνοίξεως καὶ τῆς καρδίας ἡμῶν, λέγει ὁ Ῥοΐδης, ὅταν εἴμεθα εἰκοσαετεῖς, ὑπάρχει κατὰ τοὺς ποιητὰς καὶ τοὺς ἰατροὺς σχέσις τις μυστηριώδης καὶ δυσεξήγητος, οἵα ἡ τοῦ Σωκράτους πρὸς τὸν Ἀλκιβιάδην. Ὁσάκις βλέπομεν πράσινα δένδρα, μαλακὴν χλόην ἢ σπήλαια σκιερά, αἰσθανόμεθα εὐθὺς τὴν ἀνάγκην συντρόφου ἐν τῷ παραδείσῳ τούτῳ».

Ὦ ἔαρ, νεότης τοῦ ἔτους,
Ὦ νεότης, ἔαρ τοῦ βίου.

Ἐπέρχεται ὅμως κατόπιν ὁ χειμών, ὁ ἀμειλίκτως πατάσσων καὶ καταστρέφων τὰς καλλονὰς τοῦ ἔαρος, ὁ ἐγκαταλιμπάνων ἔρμαιον τῶν στοιχείων πᾶν ὅ,τι εὐγενεῖς καρδίαι ἐν τῇ ποιήσει τῆς ἡλικίας ὠνειροπόλησαν. Ὡς ἡ πνιγερὰ πνοὴ τοῦ ἀνέμου παρασύρει τὰς ἀνθοφυλλάδας, οὕτω καὶ ἡ σκληρὰ πραγματικότης παρασύρει τότε τοὺς νεανικοὺς ῥεμβασμούς, τείνει ὅπως καταπνίξῃ τὰ ἰδεώδη αἰσθήματα τῆς νεότητος καὶ καταστήσῃ τὴν ζωὴν ἀνούσιον καὶ ψυχρώδη.

Ζωὴ ἐν τῷ χειμῶνι! λέξις ἀπεχθής, τρομώδης, ἀπαισίως μισητή· λέξις ἐκπροσωπουμένη ἐν τῇ κολάσει τοῦ Δάντου Ἀλιγιέρη.

Ὁ μονότονος συριγμὸς τοῦ ἀνέμου ἐπὶ τῶν φύλλων, ἡ ἀδιάκοπος ψυχρότης αὐτῶν καὶ τὸ μελαγχολικὸν καὶ πένθιμον ἆσμα τῶν νυκτοβίων πτηνῶν πληροῦσι τὴν ἀνθρωπίνην διάνοιαν ἀκατανοήτων λογισμῶν. Αἱ μᾶλλον ζωηραὶ ἀναμνήσεις ἀνακυκώμεναι ἐν τῷ ἐγκεφάλῳ, συναναμιγνύμεναι μετὰ προσφάτων ἐντυπώσεων, ἀναιροῦσαι ἀλλήλας καὶ εἰς ἀληθῆ κυκεῶνα μεταβαλλόμεναι, παρέχουσιν ἀμυδρὰν εἰκόνα τῶν ἠθικῶν δονήσεων τῆς διανοίας. Ἀέναος πάλη ἐν τῷ ἀπεριορίστῳ χώρῳ πρὸς ἐκμηδένισιν τοῦ παντός! Δὲν δύναταί τις ἀσφαλῶς νὰ ἐννοήσῃ τὸ μυστήριον τῆς ὑπάρξεώς μας, δὲν δύναται νὰ ἐξηγήσῃ τὴν αἰτίαν τῆς φθορᾶς καὶ δημιουργίας!

Ἐνῷ μετ' ἀπλήστου ἐπιθυμίας ἀναμένομεν τὴν φθινοπωρινὴν ὥραν τοῦ ἔτους, πλάττοντες ὄνειρα καὶ διαγράφοντες τὴν ὁδὸν τῆς χειμερινῆς πορείας μας, αἴφνης λύπη τις παλίνστροφος ἰδιοτροπία τῆς τύχης αἰωρουμένη ἐπὶ τοῦ πνεύματός μας, ὡς νέφος ἐπὶ ἀσταθοῦς ὁρίζοντος, ἐπιφέρει τὴν ἀπογοήτευσιν καὶ τὸν μαρασμόν, τὴν ψυχρὴν καὶ τὴν ὀπισθοχώρησιν. Μετὰ σκοτοδίνης καὶ καρηβαρίας ἀτενίζομεν τὸ πρὸ ἡμῶν χαῖνον ... φανταστικὸν βάραθρον καὶ ἐν ἰλιγγιώδει λειποψυχίᾳ ἀποχωροῦμεν.

Στρέφοντες ὀλίγον ἀπωτέρω εἰς χρόνους παρεληλυθότας βλέπομεν ὅτι, οἱ ἐνιαυτοί, ἐπικαθήμενοι ἐφ' ἡμῶν, μᾶς ὠθοῦσι βραδέως, νωθρῶς, μονοτόνως οἱονεὶ ἀλγοῦντες, ἐνῷ ἡμεῖς μηχανικῶς συρόμενοι ἐκτελοῦμεν τὴν τροχιάν μας, ἐὰν εὐτυχής τις σύμπτωσις δὲν διακόψῃ αὐτήν. Ὁ Victor Hugo, λέγει κάπου, «ὅτι πρέπει νὰ θαρρῶμεν ἐπὶ τῆς γῆς καὶ νὰ ἐλπίζωμεν ἐν τοῖς οὐρανοῖς». Ἀλλὰ τὸ θάρρος καὶ ἡ ἐλπὶς δὲν εἶναι σκιαί, δὲν εἶναι ἐνδάλματα πρὸ τῆς πανισχύρου πραγματικότητος; Τί δύναται ν' ἀντιστῇ πρὸ τῆς καταπληκτικῆς ὁρμῆς της, ἐν ᾗ

ὁ ἄνθρωπος δὲν εἶναι ἄλλο τι ἢ ὂν αὐτόματον ἄνευ βουλήσεως, ἄνευ ποιήσεως, ἄνευ ὑπερτέρας σκέψεως ἀπὸ ἀπεχθῆ πολτώδη μᾶζαν συγκείμενον;

Φθινόπωρον! ἐποχὴ καθ' ἣν ὁ ἥλιος διέρχεται τὸ μετοπωρινὸν ἰσημερινὸν σημεῖον, χωρῶν πρὸς τὸ χειμερινὸν ἡλιοστάσιον, ἐποχὴ καθ' ἣν τὴν ἡλιακὴν θερμότητα διαδέχεται ἡ ὑπόψυχος πνοὴ τοῦ Ζεφύρου. ἐποχὴ καθ' ἣν μία ἔτι ἡμέρα προστίθεται εἰς τὴν ἡλικίαν μας καὶ ἓν βῆμα ποιοῦμεν πρὸς τὸν τάφον!

Θὰ δυνηθῶ ἄρά γε μετὰ ἓν ἔτος ν' ἀποδώσω ἐλάχιστον τεκμήριον εὐγνωμοσύνης εἰς τὸ ἀγαπητὸν φθινόπωρον, τὸ ζωογονοῦν τὸ πνεῦμά μου καὶ ἀποδίδον εἰς αὐτὸ τὴν διαύγειάν του; Θὰ ὑπάρχω ἀεί! ὃν ἄγνωστον ἐν τῇ τρικυμιώδει πάλῃ τοῦ βίου, ἢ θὰ ἔχω ἐννοήσῃ τὸ μυστήριον, τὸ κρυπτόμενον ὄπισθεν τοῦ θανάτου; Οἱ μαγικοὶ ὀφθαλμοί, οἱ περιπαθῶς ἀτενίζοντες καὶ ἀναγιγνώσκοντες τὰς ἀσυναρτήτους ταύτας γραμμάς, τὰ τέλεια σώματα, τ' ἀληθῆ ἀριστουργήματα ὑπὸ τὴν φθινοπωρινὴν περιβολήν, θὰ ὑπάρχωσι μετὰ ἓν ἔτος νὰ ἐπιδεικνύωσι τὴν πολυθέλγητρον αὐτῶν μαγείαν; Ἢ μήπως ὅλα ταῦτα θὰ διασκεδασθῶσιν ὑπὸ πνοῆς μανιώδους βορρᾶ, καὶ αἱ μορφαὶ αἱ τονίσασαι τὰ εὐγενέστερα αἰσθήματα διὰ τῆς ῥομαντικωτέρας αὐγλης, θ' ἀπέλθωσι διὰ παντός;

Ἐπὶ τῇ σκέψει ταύτῃ φωνὴ ἀπογοητεύσεως φωνὴ ἐλπίδος, φωνὴ ἣν δὲν δύναμαι ἐντελῶς νὰ ἐκφράσω ἐκφεύγει των χειλέων μου, καὶ ἀκατασχέτως ῥίπτομαι εἰς τὰς μελαγχολικὰς καὶ ἀπαισίους σελίδας τῆς ποιήσεως καὶ φιλοσοφίας, ζητῶν ἐκεῖ τὴν λύσιν τοῦ προβλήματος.

Νικόλ. Α. Γκορτζῆς.

ΑΙ ΠΡΟΟΔΟΙ ΤΗΣ ΟΠΤΙΚΗΣ

ΚΑΙ Η ΑΣΤΡΟΝΟΜΙΑ

ΕΝ ΤΩ ΜΕΛΛΟΝΤΙ ΑΙΩΝΙ

(Συνέχεια ἴδε προηγούμ. φύλλον)

Στῶμεν πρῶτον πρὸς στιγμὴν ἐπὶ τῆς Σελήνης. Φαίνεται νεκρά. Ἀλλ' εἶναι τοῦτο βέβαιον; Ἰδοὺ τὸ πρῶτον πρόβλημα, εἰς τοῦ ὁποίου τὴν λύσιν ἡ πρόοδος τῆς ὀπτικῆς μέλλει νὰ συντελέσῃ, καὶ ὅπερ δὲν θὰ μᾶς ἀφήσῃ ἀδιαφόρους. Ὁποία δὲ κατάκτησις δι' ἡμᾶς, ὁπόταν αἰφνιδίως παρατηρήσωμεν ἐκεῖ κατοίκους προθύμως ἀπευθύνοντας ἡμῖν σημεῖα πρὸς συνεννόησιν!

Μὴ λησμονῶμεν, ὅτι ἡ ἀπόστασις εὐτεῦθεν μέχρι τῆς Σελήνης δὲν εἶναι ἢ 384,000 μόνον χιλιομέτρων, ἤτοι τριακοντάκις τὸ πλάτος τῆς γηΐνης σφαίρας· γέφυρα δὲ ἐκ τριάκοντα σφαιρῶν ὁμοίων τῆς Γῆς, θὰ ἤρκει πρὸς ἕνωσιν τῶν δύο τούτων κόσμων. Τηλεγράφημα ἐκεῖθεν θ' ἀφικνεῖτο ἡμῖν εἰς διάστημα ἑνὸς δευτερολέπτου καὶ τέταρτον, ὡς τὸ φῶς. Ἤτοι δύο βήματα ἐντεῦθεν!

Φαίνεται νεκρά, διότι οὐδὲν ἐν αὐτῇ ἀντικείμενον κινεῖται, οὐδὲ θάλασσα, οὐδὲ νέφος. Ἐὰν δ' ὑπῆρχον ἐκεῖ θαλάσσια τμήματα, θὰ ἐβλέπομεν εὐκόλως τὴν εἰκόνα τοῦ ἡλίου ἀνατανακλομένην ὡς ἐν κατόπτρῳ, θὰ ἀνεκαλύπτομεν ὡσαύτως φαινόμενα ἐξατμιστικά, νέφη, ὑετούς, χιόνας. Ἰχνη αἰσθητῆς ἀτμοσφαίρας οὐδαμόσε ἐπίσης φαίνεται, διότι ὁπόταν ἡ σελήνη διέρχεται πρὸ τῶν ἀστέρων, οὗτοι οὐδεμίαν διάθλασιν ὑφίστανται.

Καὶ ἐν τούτοις οὐδὲν ἔτι ἔχομεν δικαίωμα νὰ ἀποφαινώμεθα ὁριστικῶς, διότι αἱ ἰσχυρότεραι πρακτικαὶ ἐφαρμογαὶ πρὸς μεγέθυνσιν τῆς Σελήνης δὲν ὑπερβαίνουσι τὰς 2,000 φορᾶς, καὶ δὲν πλησιάζομεν ἑαυτοὺς πλέον τῶν 192 χιλιομέτρων, ἀδυνατοῦντες νὰ διακρίνωμεν οὕτω τὰς λεπτομερείας τῆς ἐπιφανείας αὐτῆς.

Αἱ φυσικαὶ συνθῆκαι τῆς Σελήνης φαίνεται νὰ ἦναι ὅλως διάφοροι τῶν ἡμετέρων, καὶ θὰ ἦτο παραλογισμὸς νὰ ἀπαιτῶμεν νὰ τῇ ἐπιβάλωμεν τοιαύτας, πολὺ σχετικὰς πρὸς τὰς ἡμετέρας. Ἡ βαρύτης τῶν ἐπ' αὐτῆς σωμάτων, θὰ εἶναι ἐκεῖ πολὺ ἀσθενεστέρα, διότι τὸ ἄστρον αὐτὸ ἐνέχει ἀσθενῆ ὄγκον καὶ σχεδὸν στερεῖται ἕλξεως. Ἡ ὕφεσις αὕτη τῆς βαρύτητος ἔχει σχέσιν πρὸς τὴν ἀτμόσφαιραν καὶ τὰς λοιπὰς αὐτῆς ἰδιότητας, καὶ διότι ἀτμόσφαιρα πυκνή, οἵα ἡ τῆς τῆς ἡμετέρας γῆς, θὰ εἶχε βαρύτητα ἐκεῖ ἑξάκις ὀλιγωτέραν ἢ ἐδῶ, τὸ δὲ βαρόμετρον ἀντὶ νὰ φθάνῃ τὰ 760 χιλιοστόμετρα, θὰ ἐσημείου 127. Καὶ ἀφ' ἑνὸς μὲν τοιαύτη ἀτμόσφαιρα ἤθελεν εἶσθαι ἄπνευστος τοῖς ἡμετέροις πνεύμοσι, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἀτμόσφαιρα τοσοῦτον ἠραιωμένη θὰ ἐπέφερεν ἀνεπαίσθητον διάθλασιν τῶν ἀκτίνων, ἐνῷ συμβαίνει τοὐναντίον. Ἀλλ' ἔτι πλέον. Ἀφοῦ ἡ σελήνη ἀποτελεῖ τὸ 81 μέρος τῆς Γῆς, φυσικῶς δὲν δύναται νὰ φέρῃ ἢ τὸ 81ον μέρος τῆς ποσότητος τοῦ ὕδατος καὶ τοῦ ἀέρος τῆς γῆς, ἧς διατελεῖ θυγάτηρ· συνεπῶς δὲ ἡ ἀτμόσφαρα αὐτῆς ἔδει νὰ εἶναι 36κις ἐλαφροτέρα τῆς ἰδικῆς μας.

Μόνη ἡ παρατήρησις αὕτη ἀποδείκνυσιν, ὅτι ἀδικούμεθα ἀφομοιάζοντες τὴν σελήνην πρὸς τὴν γῆν καὶ ἀποδίδοντες αὐτῇ συνθήκας ζωϊκὰς ἀναλόγους πρὸς τοὺς διέποντας τὴν ἱστορίαν τοῦ πλανήτου μας. Πᾶσαι αἱ ὕλαι ἐκείνης φυσικῶς εἶναι ἐλαφρότεραι καὶ χημικῶς πολὺ διάφοροι τῶν ἡμετέρων. Ἄλλως τε δὲν βλέπομεν οὔτε ὕδωρ, οὔτε ἀέρα, οὔτε νέφη, οὔτε θετικὰς μεταβολάς. Ἀλλ' ἐν τούτοις, δυνατὸν νὰ ὑπάρχῃ ἐκεῖ ἄλλος πολὺ διάφορος κόσμος, καὶ μολονότι φαινομενικῶς νομίζομεν τὸ βασίλειόν της νεκρόν, αἱ παρατηρήσεις ἡμῶν δὲν εἶναι ἐπαρκεῖς, ὅπως ὁριστικῶς ἀποφανθῇ τις. Ὥστε ἐδῶ ἐγκειται ἡ ἐκδούλευσις, ἣν δύναται νὰ μᾶς παρέξῃ ἡ πρόοδος τῆς ὀπτικῆς. Ἐὰν εἴχομεν εἰς τὴν διάθεσιν ἡμῶν φακὸν τριῶν μέτρων περιφερείας, θὰ ἐδυνάμεθα νὰ φέρωμεν τὴν σελήνην εἰς 64 χιλιόμετρα πλησίον μας, νὰ φωτογραφῶμεν τὰς θέσεις αὐτῆς, καὶ νὰ τὰς μεγαλύνωμεν εἴτα δεκάκις ἔτι κατὰ τὴν διάμετρον, ἄνευ ἀπωλείας τῆς εὐκρινείας αὐτῶν, καὶ οὕτω ἤθελεν εἶσθαι ἐφικτὸν νὰ ἀπολαμβάνωμεν ἀπροσδοκήτους θαυμασίους ἀνακαλύψεις, καὶ δὲν θὰ διετρέχομεν τὸν κίνδυνον, ὅπως ἤδη, νὰ λέγωμεν ἴσως ἀνοησίας. Τότε μόνον θὰ ἐπεβεβαιοῦντο αἱ ἀνακαλύψεις καὶ οἱ καθορισμοὶ τῶν ἀπιξηραμμένων ποταμῶν καὶ ἂν αὕτη κατοικεῖται, ἢ πραγματικῶς εἶναι ἄστρον νεκρόν!

Ἐὰν δὲ δυνηθῶμεν νὰ συνεννοώμεθα μὲ τοὺς κατοίκους αὐτῆς, εἴποτε τοιοῦται ὑπῆρχον, ὁποία ἀνατροπὴ τῆς ἱστορίας τοῦ ἀνθρωπίνου γένους ἤθελεν ἐπέλθει!

Ἀλλ' αὕτη εἶναι ἓν μικρὸν σημεῖον ἐν τῷ οὐρανῷ, τὸ δ' ἐνδιαφέρον ἡμῶν εἶναι νὰ τὴν πλησιάσωμεν, διότι κεῖται πολὺ πλησίον μας. Ἀπωτέρω δὲ ὑπάρχουσιν ἄλλοι κόσμοι, ὁμοιάζοντες πολὺ πρὸς τὸν ἡμέτερον, οἵτινες δύνανται νὰ ὦσι κατῳκημένοι καὶ αὐτοὺς δέον νὰ γνωρίσωμεν.

Οὗτοι δὲ εἶναι ὁ Ἄρης καὶ ἡ Ἀφροδίτη.

(Ἕπεται τὸ τέλος) **Φ. Πρέντεζης.**

ΕΠΙ ΤΩ ΘΑΝΑΤΩ ΤΗΣ ΦΙΛΗΣ ΜΟΥ

ΜΠΙΜΠΙΚΑΣ ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΥ

Τί ἔπαθεν ὁ οὐρανὸς κι' εἶναι συννεφιασμένος;
Γιατί δὲν ψάλλουν τὰ πουλιά, χαρούμενα σὰν πρῶτα,
Ὁ Ἥλιος γιατί σήμερα ἐβγῆκε θαμπωμένος,
Κι' ὅλα σκοτινιάσανε τοῦ οὐρανοῦ τὰ φῶτα;

Γιατί; Μήπως συνέβηκε μεταβολὴ στὴ φύσι;
Μὴν ἀπεφάσισε ἡ γῆ χορτάρι νὰ μὴ βγάλῃ;

Τ' ἀηδόνι μὴν ἐπόθησε τὸ λάλημα ν' ἀφήσῃ,
Κι' ὁ ποιητὴς νἆναι βωβὸς στὴς φύσεως τὰ κάλλη ;

Ἄ, ὄχι τίποτε ἀπ' αὐτὰ στὴ φύσι δὲν συνέβη
Ὅλα βαδίζουν τακτικὰ κι' ἡ γῆ βγάζει χορτάρι.
Μόν' ἡ γλυκειὰ Μπιμπίκα μου 'στοὺς οὐρανοὺς ἀνέβη.
Ἐκείνη ποῦ ἐσκόρπιζε τόση ὠμορφιὰ καὶ χάρι.

Ἀπέθανε ! ἐσβύσθηκε γιὰ πάντα ἡ 'μματιά της
Ἔκλεισαν μὲ παράπονο τὰ χείλη μαραμένα
Ξαπλώθηκαν 'στὸ φέρετρο τὰ ὁλόχρυσα μαλλιά της
Ποῦ μ' ἀχτίδες λαμπερὲς, λὲς κ' ἦταν καμωμένα.

Ἀπέθανε τὴ ζήλεψαν οἱ ἄγγελοι ἀδελφοί της
Καὶ τὴν ἐπήρανε μαζῆ εἰς τοῦ Θεοῦ τὸ θρόνο
Μ' ἀπὸ 'ψηλὰ ἂς προσεύχεται ἡ πάναγνη ψυχή της
Γιὰ τοὺς γονεῖς της, ποῦ βαθειὰ αἰσθάνονται τὸν πόνο.

15 8βρίου 1894. **Λουκία Τσορώνη.**

ΓΕΩΔΑΙΣΙΑ

ΠΩΣ ΚΑΤΕΜΕΤΡΗΘΗ Η ΓΗ

Η ΓΗ ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΣΤΡΟΓΓΥΛΗ

ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΑΥΤΗΣ

Πολλοὶ πολλάκις ἠρώτηταν, τίνι τρόπῳ κατεμετρήθη ἡ περιφέρεια τῆς Γῆς, ἡ ἀκτὶς αὐτῆς, κτλ. Ἐπειδὴ δὲ τὸ ἱστορικὸν τοῦ ζητήματος τούτου ἤθελε φέρει ἡμᾶς πολὺ μακρὰν, ἀρκούμεθα νὰ ὑπομνήσωμεν, ὅτι ὁ Ἐρατοσθένης, Ἕλλην γεωμέτρης ἐκ Συήνης, πρῶτος τῷ 276-196 π. Χ. ἐπεχείρησε νὰ προσδιορίσῃ τὰς διαστάσεις τῆς ἡμετέρας σφαίρας· ἡ δὲ μέθοδος αὐτοῦ ὑπῆρξεν αὐτή, ἣν οἱ νεώτεροι γεωδαιτισταὶ μετεχειρίσθησαν ἔκτοτε μετὰ τῶν ἀναγκαίων παραλλαγῶν καὶ τελειοποιήσεων.

Πασιφανὲς τυγχάνει, ὅτι τῆς Γῆς ὑποτιθεμένης σχήματος σφαιρικοῦ, πρὸς ἀπόκτησιν τῆς περιφερείας αὐτῆς, ἀρκεῖ νὰ καταμετρηθῇ τόξον τι κύκλου ὡρισμένου μήκους, ὅπερ φυσικῶς νὰ ὑπολογισθῇ ἐπὶ μεσημβρινοῦ τινος. Ὥστε ὅλη ἡ μέθοδος συνίσταται εἰς τὴν ἐκλογὴν δύο σημείων, εὑρισκομένων ἀκριβῶς ἐπὶ ἑνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ μεσημβρινοῦ καὶ εἰς τὴν ἐξακρίβωσιν τῆς ἀποστάσεώς των ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους.

Ὁ Ἐρωτοσθένης ἐπεχείρησε τοῦτο μεταξὺ Ἀλεξανδρείας καὶ Συήνης, ἤτοι μεταξὺ δύο πόλεων, εὑρισκομένων ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ σχεδὸν μεσημβρινοῦ, 3 μοιρῶν περίπου, καὶ ἐπενεγκὼν τὴν ἀπαιτουμένην διόρθωσιν διὰ τῆς καταμετρήσεως τῆς γωνίας τῶν δύο καθέτων ἐν ταῖς δύο πόλεσιν, εὗρε τὴν ἀπόστασιν ἐν τῷ κτηματολογίῳ τῆς Αἰγύπτου.

Πῶς ὅμως ἀπήλαυσε τὴν γωνίαν τῶν δύο καθέτων ; Διὰ τοῦ προσδιορισμοῦ, διὰ μέσου τοῦ γνώμονος τῆς κατακορύφου (ζενιθικῆς) ἀποστάσεως τοῦ Ἡλίου κατὰ τὴν θερινὴν τροπὴν αὐτοῦ, ταυτοχρόνως ἐν Ἀλεξανδρείᾳ καὶ ἐν Συήνῃ. Οὕτω δὲ ἀπήλαυσεν ἑπτὰ μοίρας, ἤτοι τὴν περιλαμβανομένην γωνίαν μεταξὺ τῶν καθέτων τῶν δύο αὐτῶν πόλεων. Κατὰ τὸ κτηματολόγιον, ἡ ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους ἀπόστασις ἦτο 5,000 σταδίων, καὶ εἶχε τὴν ἀκόλουθον ἀναλογίαν.

$$\frac{360^0}{70} = \frac{\text{περιφέρεια τῆς Γῆς}}{5,000}$$

ἐξ οὗ ἀφῄρεσε : περιφέρειαν γῆς = 250,000 στάδια, ἤτοι 40,500 χιλιόμετρα διὰ τὴν περιφέρειαν τῆς Γῆς.

Τῷ 1550, ὁ Fernel, ἰατρὸς Ἑρρίκου τοῦ Β', πρῶτος κατεμέτρησε τόξον κύκλου μιᾶς μοίρας, ἀστρονομικῶς οὕτω προσδιορίσας τόξον μιᾶς μοίρας μεταξὺ Παρισίων καὶ Ἀμιένς, κειμένων ἀκριβῶς ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ἡσημερινοῦ. Εἶτα, ἐπειδὴ συνείθιζε νὰ ποιῇ τὰς ἐκδρομάς του ἐν καλῇ τινι ἁμάξῃ, μετεχειρίσθη ταύτην ἵνα ἀκολουθήσῃ τὴν ἐπαισθητῶς εὐθυτάτην ὁδὸν μεταξὺ Παρισίων καὶ Ἀμιένς, ἐσημείωσε τὸν ἀριθμὸν τῶν στροφῶν τῶν τροχῶν, κατεμέτρησε τὴν περιφέρειαν ταύτην, καὶ οὕτως εὗρεν 57,070 ὀργυιάς, ἤτοι ἀποτέλεσμα ἀληθῶς θαυμάσιον διὰ τὴν ἀκρίβειαν, διότι 20 ἔτη βραδύτερον, ὁ Picard, ἱδρυτὴς τοῦ Ἀστεροσκοπείου τῶν Παρισίων, εὗρε διὰ τῆς μαθηματικῆς μεθόδου τῶν τριγώνων 57,060 ὀργυιάς, ἤτοι μόνον 10 ὀργ. διαφοράν.

Ἡ διὰ τοῦ τριγωνισμοῦ ἐγκαινισθεῖσα μέθοδος τοῦ ἀββᾶ Picard, εἶναι πολὺ ἀνωτέρα, διότι ἐγκαθίστησι τὸ πρῶτον τὸ λεγόμενον γεωδαιτικὸν δίκτυον. Καταμετρᾶται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους βάσις μήκους σχετικοῦ καὶ σημειοῦνται ἐπ'αὐτοῦ, ἀφοῦ πρῶτον ἐκλεχθῶσιν οἱ σταθμοὶ ἑκατέρωθεν, διαδοχικὰ τρίγωνα, ἅτινα σχηματίζονται διὰ γραμμῶν, ἑνουσῶν τοὺς σταθμοὺς μεταξὺ ἀλλήλων καὶ μετὰ τῆς βάσεως. Διά τινος δὲ δολιχοσκοπίου (μηκοσκοπίου) καταμετρῶνται αἱ γωνίαι καὶ οὕτω βαθμηδὸν κατορθοῦται ὁ ὑπολογισμὸς πασῶν τῶν πλευρῶν τοῦ τριγώνου. Τούτου γενομένου, προσδιορίζεται ἡ διεύθυνσις τοῦ μεσημβρινοῦ, καὶ εἶτα τὰ κυκλικὰ τμήματα αὐτοῦ, τὰ περιλαμβανόμενα μεταξὺ τῶν διαφόρων τριγώνων καὶ προσθέτοντες αὐτὰ, ἀποκτᾶται εὐκόλως τὸ πραγματικὸν μῆκος τοῦ μεσημβρινοῦ δι' ἓν τόξον μιᾶς μοίρας.

Οἱ κκ. Cassini Β'. καὶ Cassini Γ'. ἐξηκολούθησαν τὴν μέθοδον τοῦ Picard διὰ τῶν γεωδαιτικῶν τριγωνισμῶν καὶ τῇ πρωτοβουλίᾳ τῆς Ἀκαδημίας τῶν ἐπιστημῶν, κατεμέτρησαν οὗτοι ὁλόκληρον τὸν γαλλικὸν μεσημβρινόν, μεταξὺ τῆς Μάγχης καὶ τῆς Μεσογείου διὰ τῆς μηκύνσεως τοῦ μεσημβρινοῦ τοῦ Picard πρὸς Βορρὰν καὶ πρὸς Νότον. Ἐν Jurigs, βλέπομεν τὴν φροντίδι τῆς Ἀκαδημείας ἐγερθεῖσαν πυραμίδα εἰς τὸ Νότιον ἄκρον τῆς γεωδαισιακῆς βάσεως τοῦ Picard. Ἐν ἀρχῇ δὲ τοῦ τρέχοντος αἰῶνός μας, οἱ Mechain, Delambre, Biat καὶ Arago ἐχάραξαν τὸν ἀπὸ Δουνκέρκης εἰς Βαρκελῶνα καὶ μέχρι τῆς Ἱσπανίας μεσημβρινόν. Πᾶσαι αὗται αἱ ἐργασίαι ἐπανελήφθησαν ἐν τῇ ἐποχῇ μας, συνδυασθεῖσαι πρὸς τὰ λοιπὰ γεωδαιτικὰ δίκτυα.

.....

Ἡ Γῆ δὲν εἶναι στρογγύλη, ὡς τὸ πρῶτον ἐπιστεύθη. Τῷ 1734, ἡ Ἀκαδημεία τῶν Παρισίων, ἀπέστειλεν εἰς Περουβίαν ἐπιτροπήν, ὅπως προσδιορίσῃ τὸ μῆκος τοῦ τόξου μιᾶς μοίρας ἐν ταῖς ἀντιπόδι ταύταις χώραις καὶ εὑρέθη διὰ μὲν τὴν Περουβίαν μῆκος 56,750 ὀργυιῶν, καὶ διὰ τὴν Λαπωνίαν παρὰ τῷ πόλῳ, 57,422 ὀργυιῶν. Τὸ τόξον μιᾶς μοίρας εἶναι μακρότερον εἰς τὸν πόλον ἢ εἰς τὸν Ἰσημερινόν, ἄρα ἡ Γῆ εὑρίσκεται πεπλατυσμένη εἰς τοὺς πόλους, ἅπασαι δ' αἱ σχετικαὶ σύγχρονοι ἐργασίαι ἐπεβεβαίωσαν τοῦτο.

Ἡ Γῆ δὲν εἶναι στρογγύλη ! Τὸ δὲ πραγματικὸν αὐτῆς σχῆμα εἶναι ἐλλειψοειδὲς περιστροφικὸν περὶ τὸν μικρὸν ἄξονά της, οἷον λαμβάνει σῶμά τι γλοιῶδες ἐξ ἀνάγκης περιστρεφόμενον περὶ τὸν ἄξονά του. Ἡ περιστροφὴ πιέζει τὴν περιφέρειαν εἰς τοὺς πόλους καὶ τὴν ἐξογκώνει εἰς τὸν Ἰσημερινόν.

Κατὰ γενικὸν λόγον ἡ πλάτυνσις τῆς σφαίρας γειτονεύει πρὸς $^1/_{299}$ καὶ κατ' ἀκολουθίαν φαίνεται ἀσθενής, δι' ὅπερ ἐν πάσῃ περιπτώσει ἡ γηΐνη σφαῖρα θεωρεῖται σφαιρικὴ καὶ ἐγένετο ἀποδεκτὸν διὰ τὸ τέταρτον τοῦ μεσημβρινοῦ μῆκος 10,000,000 μέτρων. Συνεπείᾳ τούτου ἔχομεν τὴν ἀξίαν τῆς γηΐνης ἀκτῖνος εἰς 6,366,198 μέτρα, ἤτοι 6,366 χιλιόμετρα.

Τοὐντεῦθεν ἡ περιφέρεια τῆς Γῆς, ἡ ἐπιφάνεια, ὁ ὄγκος αὐτῆς ὑπολογίζονται διὰ τῶν γνωστῶν μεθόδων. Οὕτως ἔχομεν ὁριστικῶς ἀκριβῶς ;

Ἡμιμέγα ἄξονα, 6,377. 398 μ.

Ἡμίμικρον ἄξονα 6,356,080 μ.

Διαφορὰν μεταξὺ τοῦ Ἰσημερινοῦ καὶ τοῦ Πόλου 21,318

Μῆκος τοῦ γηΐνου μεσημβρινοῦ 40,003,424 μ, μὲ ἀβεβαιότητα 2,000 μ.

Διαφορὰν μεταξὺ τῆς ἰσημερινοχώρου περιφερείας καὶ τῆς μεσημβρινῆς ἐλλείψεως 67,000 μ.

Ἐπιφάνειαν τῆς Γῆς 509,950,820 τετραγ. χιλιόμετρα.

Ὄγκον τῆς Γῆς, 1,082,841,000,000 κυβ. χιλιομέτρ.

Τοιαῦται εἶναι αἱ κυριώτεραι διαστάσεις τῆς μικρᾶς σφαίρας, ἣν κατοικοῦμεν, μηδαμινὰ ἐν τῇ ἀπειρίᾳ τῶν οὐρανῶν.

Φ. Πρίντεζης

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

ΤΩΝ ΑΝΑΜΝΗΣΕΩΝ ΤΗΣ ΑΙΓΥΠΤΟΥ

Ἡ εὐγνωμοσύνη εἶναι ἡ ἠθικὴ ἀμοιβὴ τῶν εὐεργετούντων, καὶ δέον αὕτη ν' ἀπορρέῃ ἐξ αἰσθήματος ἀγνοῦ καὶ καρδίας εἰλικρινοῦς !

Ἡ ἐγκάρδιος ὑποδοχή, ἧς ἐτύχομεν κατὰ τὴν ἐσχάτως εἰς Αἴγυπτον μετάβασίν μας, παρὰ τῶν ἐκεῖσε πολυπληθῶν συνδρομητῶν μας καὶ ἡ ἐντύπωσις, ἣν προὐξένησεν ἡμῖν ἡ κατάστασις τῶν διαβιούντων εἰς τὴν χώραν ταύτην ὁμογενῶν, ἠνάγκασαν ἡμᾶς νὰ γράψωμεν, ἐφ' ὅσον ἦν ἡμῖν δυνατὸν σαφῶς, ἀκριβῶς καὶ ἀμερολήπτως, ὅσα ἐγράψαμεν ἐν τοῖς προγενεστέροις εἰκοσιδύο συνεχέσι φύλλοις τῆς «Φύσεως», προσπαθήσαντες, ἐφ' ὅσον ἦν ἐφικτὸν νὰ μὴ ἀδικήσωμεν οὔτε νὰ βλάψωμεν οὐδένα, ἔστω καὶ ἐπὶ ὑλικῇ καὶ ἠθικῇ ζημίᾳ ἡμῶν. Καὶ ἐγράψαμεν ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ πνεύματος τούτου..

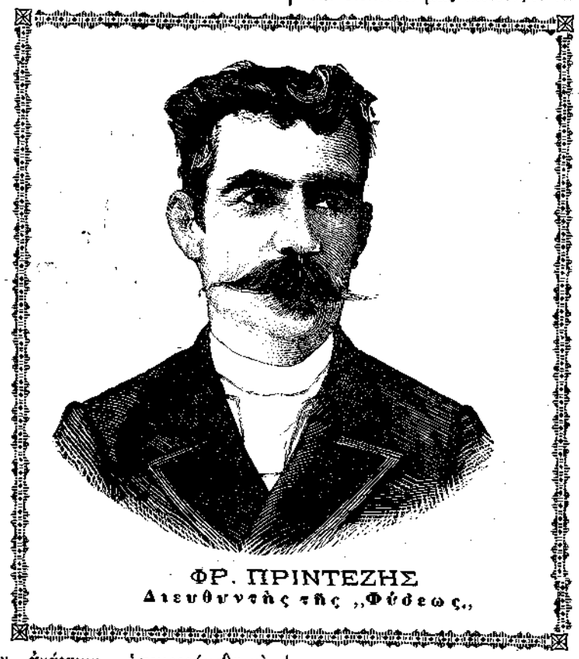

ΦΡ. ΠΡΙΝΤΕΖΗΣ
Διευθυντὴς τῆς „Φύσεως„

Πλὴν παρ' ἐλπίδα δὲν ἐδυνήθημεν καὶ νὰ σταματήσωμεν τὴν γραφίδα ἡμῶν εἰς περιστάσεις τινάς, ἔνθα κατ' ἀναπόδραστον χρονογραφικὴν ἀνάγκην, ὑπεχρεούμεθα νὰ ἀναφέρωμεν τὰ πράγματα, οὐχὶ ὡς ἡμεῖς ἠθέλομεν, ἀλλ' ὡς ἀτυχῶς ἀπῃτεῖτο καὶ ὡς εὕρομεν αὐτά. Δὲν πταίομεν ὅθεν ἡμεῖς καὶ διὰ τοῦτο· παρὰ τῶν κακῶς ἐκτιμησάντων δὲ τὸν σκοπὸν τῆς ἀναγραφῆς τῶν τοιούτων *Ἀναμνήσεων* μας, τὰ πεινῶς ζητοῦμεν συγγνώμην, ἂν νομίζωσιν ἑαυτούς τινες ἀδικηθέντας. Οὔτω δὲ φρονοῦμεν, ὅτι ἐξοφλοῦμεν μὲ τοὺς ὀλιγίστους τούτους Κυρίους τοὺς λογαριασμούς μας.

Πλὴν ἔλθωμεν ἤδη εἰς τοὺς θερμῶς εὐχαριστήσαντας ἡμᾶς δι' ἐπανειλημμένων ἐπιστολῶν των, τοὺς μετὰ πόνου ψυχῆς ἱκετεύσαντας νὰ ἐξακολουθήσωμεν παρέχοντες, αὐτοῖς τοιοῦτον τερπνὸν ἐντρύφημα, τοὺς ἐγκαρδίως λυπηθέντας, διότι δὲν ἐπεσκέφθημεν αὐτοὺς κατὰ τὴν διάβασιν μας ἐκεῖσε, τοὺς δι' ἀπείρων κολακευτικωτάτων ἐκφράσεων εὐγνωμονοῦντας δι' ὅσα περὶ αὐτῶν ἐμνημονεύσαμεν καὶ τοὺς διακαῶς παρακινοῦντας ἡμᾶς ν' ἀναδημοσιεύσωμεν ἐν ἰδιαιτέρῳ τεύχει τὰς ὡραίας καὶ ἐνδιαφερούσας ταύτας *Ἀναμνήσεις*, αἵτινες ἀποτελοῦσιν ὄντως κειμήλιον χρονογραφικὸν τῆς ἐποχῆς διὰ τοὺς διαβιοῦντας τό γε νῦν ἔχον ἐν Αἰγύπτῳ Ἕλληνας καὶ μέλλοντας νὰ διαφυλάξωσι ταύτας ἐσαεὶ ὡς ἐνθύμιον τῆς ἐποχῆς ταύτης.

Τί νὰ εἴπωμεν περὶ αὐτῶν καὶ πῶς ν' ἀνταποδώσωμεν τὴν εὐγνωμοσύνην των καὶ τὰς εὐχαριστήσεις των ταύτας ; *Οὐχὶ ἄλλως ἢ διὰ τῆς εὐγνωμοσύνης μας, ἥτις ἐσαεὶ διατελέσῃ ἀντίστάθμημα τῆς ἑαυτῶν εὐγνωμοσύνης.*

Ὁμολογουμένως ἐκοπιάσαμεν διὰ τὴν ἀναγραφὴν τοιούτων καὶ τοσούτων πληροφοριῶν, αἵτινες εὐτυχῶς δίκην ἐμπεπνευσμένου ὀργάνου διετηρήθησαν ἀναλλοίωτοι ἐν τῇ μνήμῃ ἡμῶν, καὶ ἀνελίχθησαν τοσοῦτον ἐπιτυχῶς χωρὶς νὰ κρατήσωμεν οὐδεμίαν, ἐπὶ εἰλικρινεῖ ὁμολογίᾳ, ἔγγραφον σημείωτιν καὶ ἤδη ἱκανοποιούμεθα, διότι παρατηροῦμεν, ὅτι εὐχαριστήθησαν πάντες οἱ ἡμέτεροι συνδρομηταί, δι' οὓς καὶ μόνον ἐγράφησαν αἱ ἐν λόγῳ *Ἀναμνήσεις*. Τοῦτο μᾶς ἀρκεῖ καὶ διότι ἡ «Φύσις» ἐκδίδεται διὰ τοὺς συνδρομητάς της μόνον, οἵτινες αὐτοὶ ἰδίᾳ διατηροῦσιν αὐτὴν διὰ τῆς ἐνδελεχοῦς ὑποστηρίξεώς των καὶ φυσικῶς αὐτοὶ δέον νὰ εὐχαριστῶνται, ἡμεῖς δὲ νὰ ἱκανοποιώμεθα.

Διὰ δὲ τοὺς παραπονουμένους, ὅτι δὲν εἶδον ἡμᾶς κατὰ τὴν διέλευσίν μας ἐκεῖθεν, τί νὰ εἴπωμεν καὶ τί νὰ πράξωμεν πρὸς ἱκανοποίησίν των ; Ὁμολογοῦμεν, ὅτι ἔχουσι πλῆρες δίκαιον, διότι ἔδει καὶ αὐτοὺς νὰ ἐπεσκεπτώμεθα, ἀλλ' ἀφοῦ ἀνωτέρα ἀνάγκη ἐπέβαλλεν ἡμῖν τοὐναντίον, τί δέον ἤδη γενέσθαι, ὅπως εὐχαριστήσωμεν καὶ τούτους; Καθ' ἡμᾶς, δεν ἀπομένει ἡμῖν ἐπὶ τοῦ παρόντος ἄλλο νὰ πράξωμεν ἢ νὰ δημοσιεύσωμεν ὧδε τὴν ἡμετέραν εἰκόνα, ὅπως τοὐλάχιστον γνωρίσωσι τὴν φυσιογνωμίαν μας καὶ τοῖς εὐχηθῶμεν, ἵνα ἐν μέλλοντι χρόνῳ καὶ εἰ δυνατὸν ταχυτάτῳ ἐπισκεφθῶμεν καὶ πάλιν τὴν τόσῳ ποθητήν μας χώραν τῶν Φαραὼ καὶ οὕτω λάβωμεν τὴν εὐτυχῆ εὐκαιρίαν νὰ γνωρίσωμεν καὶ αὐτοὺς καὶ σφίγξωμεν τὴν χεῖρά των καὶ ἐκ τοῦ πλησίον.

Εἴθε καὶ au revoir !

Φ. Πρέντεζης.

ΙΑΚΩΒΟΥ ΡΙΖΟΥ ΤΟΥ ΝΕΡΟΥΛΟΥ

ΕΠΙΓΡΑΜΜΑΤΑ

ΕΙΣ ΤΙΝΑ ΕΜΠΟΡΟΝ

Τὸ δεῖνα πρᾶγμα ποιὰν τιμὴν σ'τὴν δεῖνα πόλιν ἔχει
Πόσα τὸ δεῖνα νόμισμα σ'τὸν δεῖνο τόπον τρέχει
Αὐτὰ σὺ πάντα φρόντιζες, αὐτὰ σὺ ἔζητοῦσες
Πλὴν τί πρᾶγμα ἔχει τιμὴ σ'τὸν Ἅδη δὲ ῥωτοῦσες.

ΕΙΣ ΙΑΤΡΟΝ

Αὐτὸς ὁποῦ τ' ἀνθρώπινον δολοφονοῦσε γένος
Ὁ ἰατρὸς Γεώργιος ἐδῶ εἶναι θαμμένος
Φυλάξου μὴ τὸν δέχεσαι σ'τὸν Ἅδην, Περσεφόνη,
Εἶν' ἱκανὸς καὶ τοὺς νεκροὺς νὰ ξαναθανατώνῃ.

ΕΙΣ ΑΔΗΦΑΓΟΝ

Ὁ πηγαδόστομος Ῥαζῆς τῶν τραπεζιῶν ὁ γλάρος
Ἀφοῦ τὸν κόσμον ἔκαψε τὸν ἔκαψε κι' ὁ χάρος.

Κ. Γ. Κουμεντῆς.

ΤΡΕΛΛΑ ΤΡΑΓΟΥΔΑΚΙΑ

Τ' ΑΓΚΙΣΤΡΑΚΙ

Μιὰ κόρη στὸ χεράκι της κρατεῖ
ἕν' ἀγκιστράκι.
Κι' ὅλο ψαρεύει... ἂν τὸ βρῆτε τί ;
Καρδιές ἀνθρωπινὲς τὸ διαβολάκι !

Μὲ μιὰ 'μματιά της – δόλωμα σωστὸ
Τοὺς νέους γελάει.
Τσιμποῦν καὶ τὴν καρδιά του στὸ λεπτὸ
Ἁρπάζει κι' ἄλλο ψάρεμμ' ἀρχινάει...

Περνοῦσα κἄποτε καὶ μιὰ ματιὰ
Σ' ἐμὲ καρφώνει
Καὶ πρὶν σκεφθῶ τ' ἀγκιστράκι της πετᾷ
Καὶ-φρίκη !—τὴν καρδιά μου ξεριζώνει.

Μὰ 'κεῖ ποῦ ἐτραβοῦσα τὴν κλωστὴ
Ξεκαρδισμένη
Τὴν ἔκοψα καὶ ναὶ μὲν τὴν κρατεῖ
Μὰ τ' ἀγκιστράκι, στὴν καρδιά μου μένει.

Ἀλλὰ τί βλάπτει ; Τάχα δὲν μ' ἀρκεῖ
Ἀφοῦ ἐκείνη
Δὲν ἔχει ἄλλ' ἀγκίστρι, ἢ κάκή ;
Σ'ἐμὲ πιστὴ γιὰ πάντα δὲν θὰ μείνη ;

Ἐν Δημητσάνῃ **Τάκης**

ΧΟΡΟΣ ΕΠΙ ΠΥΡΙΤΙΔΟΣ

Κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ παρελθόντος μηνὸς ἐδίδετο συμπόσιον καὶ χορὸς παρὰ τῷ κ. Βασιλείῳ Γ. . .περιφήμῳ ὁπλοποιῷ τοῦ Β. . ., νυμφεύοντι τὴν αὐτοῦ θυγατέρα, καὶ καλέσαντι πολλοὺς φίλους καὶ συγγενεῖς πρὸς ἑορτασμὸν τοῦ γάμου.

Τὸ πλῆθος τῶν συμποτῶν ἐχόρευεν ἤδε καὶ ἐγέλα· ὁ δὲ κ. Βασίλειος προσεκλήθη παρὰ τῆς συζύγου αὐτοῦ εἰς τὸ μαγειρεῖον, ὅπως διατάξῃ τὰ περὶ τὸ τελευταῖον δεῖπνον τῆς νυκτός.

Διερχόμενος τοὺς διαδρόμους τοῦ μεγάλου αὐτοῦ οἴκου ἀπαντᾷ νέαν τινὰ ὑπηρέτριαν, νεωστὶ ἐλθοῦσαν ἐκ τῆς ἐξοχῆς, ἔχουσαν ἐν ταῖς χερσὶν ἀνημμένον κηρίον ἄνευ κηροπηγίου. Μὴ ὑπονοήσας ποῦ ἡ ὑπηρέτρια ἐπορεύετο, ὁ κ. Βασίλειος Γ. . . εἰσῆλθεν εἰς τὸ μαγειρεῖον, ἔνθα μετ' ὀλίγον βλέπει αὐτὴν πεφορτωμένην λαγήνους διαφόρων οἴνων. Τότε δὲ ὁ κ. Βασίλειος, ἐνθυμηθεὶς ὅτι κατέθεσε τῇ πρωΐᾳ εἰς τὴν οἰνοθήκην τρία πιθάρια πυρίτιδος, ὧν ἓν ἤνοιξεν ὅπως δώσῃ δεῖγμα τινὶ τῶν ἀγοραστῶν, δραμὼν πρὸς τὴν ὑπηρέτριαν ἠρώτησεν αὐτὴν ὑπεραγωνιῶν·

— Ποῦ ἀφῆκες τὴν λαμπάδα, τὴν ὁποίαν πρὸ ὀλίγου ἐκόμισες, Μαρία;

—Εἰς τὸ ὑπόγειον τῶν οἴνων, κύριε· ἐκόλλησα αὐτὴν εἰς τὸ πιθάριον τὸ περιέχον τὴν μαύρην κόνιν, τὴν ὁποίαν ἔφεραν σήμερον, καὶ τὸ ὁποῖον εὑρίσκεται ἀριστερά.

Ὁ δυστυχὴς πατὴρ ὥρμησεν ὡς μανιώδης πρὸς τὴν κλίμακα τοῦ ὑπογείου, ἀγωνιῶν, πορευόμενος ψηλαφῶν ἐν τῷ σκότει, καὶ τρέμων μὴ οἱ πόδες δὲν φθάσωσιν, ἵνα φέρωσιν αὐτὸν μέχρι τοῦ ὑπογείου· ἀλλὰ φθάνει πρὸ τῆς πύλης τῆς οἰνοθήκης καὶ ἀνοίγει αὐτήν.

Ἐκεῖ δὲ ὑπὸ τὴν αἴθουσαν, ἔνθα καὶ ἡ οἰκογένεια καὶ οἱ φίλοι καὶ συγγενεῖς αὐτοῦ ἐχόρευον καὶ ἐτέρποντο, ἦτο τὸ τὴν πυρίτιδα περιέχον ἀνοικτὸν πιθάριον, πλῆρες καὶ ἐπὶ τοῦ χείλους αὐτοῦ ἐκαίετο ἡ προσκεκολλημένη λαμπάς, ἧς ἡ θρυαλλὶς ἀπανθρακωθεῖσα καὶ φλεγομένη ἔτι ἔμελλεν ἵνα πέσῃ εἰς τὴν πυρίτιδα.

Τότε ἠκούσθησαν φαιδροὶ καὶ γοργοὶ κλειδοκυμβάλου ἦχοι, καὶ ὁ οἶκος ἐκραδάνθη ὑπὸ τῶν χορευτῶν. Ὁ δὲ κ. Βασίλειος ἐμβρόντητος, ἀκίνητος ἐθεώρει τὴν κλίνουσαν θρυαλλίδα καὶ ἠδυνάτει ἵνα πορευθῇ πρὸς αὐτήν. Οἱ πόδες αὐτοῦ ἦσαν παραλελυμένοι.

Ἀλλ' ἀξφνης, κατισχύσας τοῦ φόβου καὶ συνελθὼν εἰς ἑαυτὸν προέβη μετὰ προσοχῆς, καὶ λαβὼν διὰ τῶν δύο χειρῶν τὴν φρικτὴν θρυαλλίδα ἔσβεσεν αὐτήν.

Τὸ σκότος περιέβαλεν αὐτὸν ἐκ νέου. Ἔπεσε γονυκλινής, καὶ δακρύων ἀπέτεινε θερμὰς πρὸς τὸν Ὕψιστον χάριτας...

(Κατὰ μετάφρασιν) **Κ. Γ. Κουμεντῆς.**

ΕΥΤΡΑΠΕΛΑ

Ἐπαίτης.—Ἐλεήσατε πτωχὸν ἄνθρωπον, ὅστις ἔχασεν ὅλην του τὴν οἰκογένειαν εἰς τοὺς σεισμοὺς τῆς Λοκρίδος.

Διαβάτης.— Μπά, δὲν εἶσαι σὺ ὁ ἴδιος ἄνθρωπος, ποῦ ἔχασες ὅλην σου τὴν οἰκογένειαν προπέρυσιν εἰς τοὺς σεισμοὺς τῆς Ζακύνθου ;

Ἐπαίτης.—Τὸ γνωρίζω, κύριε. Εἶμαι ὁ δυστυχέστατος ἄνθρωπος εἰς τὸν κόσμον.

Διδάσκαλος (ἀφοῦ ἐπὶ μακρὸν ὡμίλησε περὶ φιλολογίας).—Λοιπὸν Δημήτριε, ποῖος θὰ ἤθελες νὰ ἦσο—Ῥαγκαβῆς ἢ Βερναρδάκης ;

Μαθητής.— Βερναρδάκης.

Διδάσκαλος.— Διατί ;

Μαθητής.— Διότι ὁ Ῥαγκαβῆς ἔχει ἀποθάνει.

— Γιατὶ κλαῖς ἔτσι, παιδάκι μου ;

— Διότι εἶναι ὁ μόνος τρόπος, ποῦ ξέρω νὰ κλαίω.

— Ἔ, μπάρμπα Γιάννη, ποῦ κάθεσαι τώρα ;

— Ἔσκ . . . ἔσκ . . . σκε . . . Σκενετάδα.

— Ὁ ἀδελφός σου ποῦ κάθεται ;

— Ἔσκ . . . ἔσκ. . . ἔσκ. . . δὲν τὸ βρίσκω ! γιατὶ ἀπὸ τὴν ἀρχὴ δὲν μάρωτοῦσες ποῦ καθώμαστε καὶ οἱ δύο μας ;

Ἐκείνη.— Ἐνίοτε φαίνεσαι ἀληθῶς ὡς ἀνήρ, ἄλλοτε κάνεις ἐντελῶς σὰν γυναῖκα. Δὲν μοῦ λὲς, γιατί ;

Ἐκεῖνος. — Ὑποθέτω, ὅτι θὰ ἦναι κληρονομικόν. Οἱ μισοὶ πρόγονοί μου ἦσαν ἄνδρες, οἱ ἄλλοι μισοὶ γυναῖκες.

— Πῶς φαίνομαι ; ἠρώτησεν ὁ κοῦρκος.

—Καλὸς γιὰ σφάξιμο, ἀπήντησεν ὁ γέρων πετεινός, οὗτινος τὸ κρέας εἶνε τόσον πολὺ σκληρὸν καὶ ἄνοστον, ὥστε δὲν δύναται νὰ χρησιμεύσῃ γιὰ φάγωμα.

Δικαστής.— Κατοικεῖς . . . ;

Μάρτυς.— Μὲ τὸν ἀδελφόν μου.

Δικαστής.— Ὁ ἀδελφός σου κατοικεῖ . . . ;

Μάρτυς.— Μαζύ μου.

Δικαστής.— Μὰ καὶ οἱ δύο κατοικεῖτε . . . ;

Μαρτυς.— Ὁμοῦ.

Γυνὴ δειλὴ (πρὸς λεμβοῦχον μεταβιβάζοντα αὐτὴν ἀπὸ τῆς μιᾶς εἰς τὴν ἑτέραν τοῦ ποταμοῦ ὄχθην). — Χάνονται ποτέ ἄνθρωποι εἰς τὸν ποταμὸν τοῦτον ;

—Ὄχι κυρία, ἀπήντησεν ἐκεῖνος, πάντοτε τοὺς εὑρίσκομεν ὕστερα ἀπὸ 2—3 ἡμέρας.

Γουΐλης.

ΣΚΕΨΕΙΣ ΦΑΛΗΡΙΚΑΙ

Προτιμῶ νὰ μένω εἰς ἐξοχήν, ἣν ἐπισκέπτονται οἱ ἄνθρωποι, ἢ νὰ ἐπισκέπτομαι ἐξοχήν, ἣν κατοικοῦσι κηφῆνες.

Ἡ παραθαλάσσιος κωμόπολις ὁμοιάζει πρὸς ἀκτήν, ἣν κατοικοῦσι φῶκαι καὶ κροκόδειλοι.

Τὸ Φάληρον ἐν ὥρᾳ θέρους εἶναι μπάτης καὶ ἐν ὥρᾳ χειμῶνος σορόκος, ἐν ὥρᾳ θέρους νεότης καὶ ἐν ὥρᾳ χειμῶνος γῆρας, ἐν ὥρᾳ θέρους καλλονὴ καὶ ἐν ὥρᾳ χειμῶνος ἀσχημία, ἐν ὥρᾳ θέρους ἀντικείμενον ἀπολαύσεως καὶ ἐν ὥρᾳ χειμῶνος ἀντικείμενον ἀποφυγῆς.

Ὁσάκις τὸ θέρος ἀπὸ τῆς ἀκτῆς τοῦ Φαλήρου ἀτενίζω τὴν πρὸ ἐμοῦ ὑγρὰν ἐπιφάνειαν, νομίζω ὅτι εἶναι ἀπέραντον παγωτὸν τὸ ὁποῖον βαθμηδὸν καταβροχθίζω καὶ ὁσάκις τὸν χειμῶνα ἀτενίζω αὐτήν, νομίζω ἑμαυτὸν θερμὸν ἀγροκήπιον τὸ ὁποῖον διὰ μιᾶς μὲ ἀπομυζᾷ.

Ὁ θρῆς τῶν κυμάτων εἶναι ἡ γλῶσσα τῆς θαλάσσης, ἥτις συνομιλεῖ μετὰ τῆς ψυχῆς μου χωρὶς νὰ δύναμαι νὰ ἐννοήσω τί λέγουν.

Εἰς ὡραίαν κόρην, ἧς τὴν ἄφατον καλλονὴν συνεπλήρου ἡ ἀξιέραστος περιβολή, ἔλεγέ τις ἀπὸ τῆς ἐξέδρας, δεικνύων αὐτῇ τὴν πρὸ αὐτῶν γαληνιωτάτην θάλασσαν καὶ τὸν ἡμερώτατον κυανόλευκον οὐρανόν.

— Ἐγὼ ἡ θάλασσα καὶ σὺ ὁ οὐρανός !

Τὸ Φάληρον εἶναι ἀτελής τις εἰκών, ἧς ὁ ζωγράφος ἐλησμόνησε νὰ θέσῃ τὸ φυσικὸν χρῶμα.

Ὅταν κοιμῶμαι νομίζω, ὅτι κατακλίνομαι ἐπὶ τῆς ἄμμου καὶ ὅταν ἐγείρομαι, ὅτι ἐξέρχομαι ἐκ τῆς θαλάσσης.

Αἱ ἀφικνούμεναι ἐφημερίδες καὶ ἀμαξοστοιχίαι μοὶ ὑπομιμνήσκουσι τάφον ἐν νεκροταφείῳ, οὕτινος οἱ συγγενεῖς καὶ καὶ φίλοι ταράττουσι τὴν τέφραν, ἑκάστοτε ἐρχόμενοι νὰ ἐναποθέσωσιν ἄνθη καὶ ἐνθύμια.

Φαληρικός.

ΕΡΩΤΑΠΟΚΡΙΣΕΙΣ

Ἐρώτ. Τί κάμνει ἡ γυνή, ὁπόταν τῇ προταθῇ συνοικέσιον ὑφ' ὅλας τὰς συνθήκας, ἃς δύναται νὰ ἐλπίσῃ ;

Ἀπόκρ. Κυριολεκτικῶς χάνει τὰ καλάθιά της, οὐσιαστικῶς ζητεῖ συμβουλὴν ἀπὸ τὰς φίλας της καὶ φυσικῶς ἀποδέχεται ὁλοψύχως.

Ἐρώτ. Ποῖον τὸ ἀναπαυτικώτερον πρᾶγμα τοῦ κόσμου ;

Ἀπόκρ. Ὁ ὕπνος.

Ἐρώτ. Διατί ὁ ἄνθρωπος φοβεῖται τὴν καταιγίδα καὶ εὐχαριστεῖται εἰς τὴν γαλήνην;

Ἀπόκρ. Διότι ἀποτελεῖται ἀπὸ μίαν πνοήν, τὴν ὁποίαν ἡ καταιγὶς πατάσσει καὶ ἡ γαλήνη ἀνορθοῖ.

Ἐρώτ. Διατί πάντες ἐνῶ φοβούμεθα τὸν θάνατον, οὐτος δὲν φοβεῖται ἡμᾶς καὶ μᾶς παρακολουθεῖ κατὰ βῆμα, ἐνῶ ἡμεῖς τὸν ἀποφεύγομεν ;

Ἀπόκρ. Διότι εἶναι ὁ μόνος πιστὸς φύλαξ καὶ ὁδηγός, ὃν ὁ Θεὸς ἔδωκεν εἰς τὸν ἄνθρωπον.

Ἐρώτ. Τίς ἤδη ποιεῖ τὰ μεγαλείτερα καὶ περισσότερα θαύματα ;

Ἀπόκρ. Τὸ χρῆμα. Δι' αὐτοῦ τὸ πᾶν κατορθοῦται σήμερον.

Ἐρώτ. Πότε ἀπελπίζεταί τις ἐκ τῆς ζωῆς καὶ ἀποφασίζει ἑκουσίως ν' ἀποθάνῃ ;

Ἀπόκρ. Ὁπόταν οὐδὲν πλέον ἐνταῦθα δύναται νὰ πράξῃ.

Ἐρώτ. Λέγεται, ὅτι ὁ ἄνθρωπος σύγκειται ἐξ ὕλης καὶ πνεύματος. Ὁπότερον δεσπόζει τοῦ ἄλλου ;

Ἀπόκρ. Φυσικῶς ἡ ὕλη, διότι εὑρίσκεται εἰς τὸν οἶκόν της.

Ἐρώτ. Τί διαφορὰ μεταξὺ ἀνδρὸς καὶ γυναικός ;

Ἀπόκρ. Οἷα μεταξὺ κυνὸς καὶ γαλῆς.

Ἐρώτ. Λέγεται, ὅτι τὰ ζῷα ἐπλάσθησαν διὰ τὸν ἄνθρωπον. Πρὸ ἢ ἀφοῦ ἐπλάσθη ἡ γυνή :

Ἀπόκρ. Μοὶ φαίνεται ὁμοῦ.

Ἐρώτ. Σκέπτομαι καὶ ἡ γραφίς μου διὰ τῆς χειρὸς διαθέτει τὰς ἰδέας μου.—Ὁποία σχέσις ὑπάρχει μεταξὺ τοῦ πνεύματός μου καὶ τῆς χειρός μου :

Ἀπόκρ. Ὅτι τὸ μὲν πνεῦμα παραλύει τὴν χεῖρα, ἡ δὲ χεὶρ ἀναπτύσει τὸ πνεῦμα;

Ροῦς.

ΑΙΝΙΓΜΑΤΑ

28. Κρυπτογραφικὴ ἀκροστιχίς

123456789—Σύγχρονος λογία γυνὴ, τιμῶσα τὸ γυναικεῖον φύλον.
23456789 —Πόλις τῆς Θρᾴκης, ἧς τὸ πρῶτον ἥμισυ ἐπίρ. τοπικόν.
3456789 —Τοποθεσία παράλιος καὶ μαγευτικὴ μεταξὺ Ἀθη.-Πειρ.
456789 —Ἀρχαῖος ἥρως περιβόητος διὰ τὴν ἀνδρείαν του.
56789 —Ὁ ἑτοιμάζων τὰ ἐνδύματά σου.
6789 —Ἡ εἰς τὸν βυθὸν τῶν πλοίων δι' ἀσφάλειαν τιθεμένη ὕλη.
789 —Ζῷα τετράποδα, ἄνευ καλλονῆς καὶ χάριτος.
89 —Ἀντωνυμία προσωπική.

Ἑκάστη λέξις θὰ σύγκειται ἐκ τόσων στοιχείων. ὅσοι ἀριθμοὶ εἶναι κατὰ σειρὰν ὁριζόντιον. Τὰ δ' ἀρχικὰ στοιχεῖα τῶν ζητουμένων λέξεων νὰ σχηματίζωσιν ἀκρωτήριον τῆς Ἑλλάδος.

29. Αἴνιγμα.

Εἶμαι χώρα τῆς Τουρκίας, ὅπως εἶμαι ἂν μ' ἀφήσῃς,
στοὺς ἐπαίτας πλὴν θὰ μ' εὕρῃς ἂν μὲ ἀποκεφαλίσῃς·
καὶ στὴν λήγουσαν τὸν τόνον νὰ μοῦ θέσῃς ἂν θελήσῃς,
ἀπὸ τὸ ποτὸν ποῦ θαῦρης, λίγο πίε, μὴ μεθύσῃς.

Εὐαγγελία Κορωναίου

30. Ἐρώτησις.

Διὰ ποῖον πρᾶγμα τοῦ σώματός του ὁ ἄνθρωπος οὔτε σκέπτεται, οὔτε φροντίζει, οὔτε καταγίνεται σχεδὸν καὶ οὐδέποτε ἐφοράθη πονῶν;

Κρύκ.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ „ΦΥΣΕΩΣ"

Α. Μ. Π. *Ἐνταῦθα*. Διεύθυνσις ἠλλάγη, ὡς γράφετε.—Ν. Π. Κ. *Σῦρον*. Ἀντίγραφον ἀποδείξεως σᾶς ἀπεστάλη ταχυδρομικῶς. —Α. Ζ. *Βόλον*. Λύσεις ἐλήφθησαν, ἔχει καλῶς.—Κ. Δ. Α. *Ἀλεξάνδρειαν*. Στείλατε αὐτὴν κατ' εὐθεῖαν. — Γ. Κ. *Βάρναν*. Σᾶς ἐνεγράψαμεν ἀπ' ἀρχῆς τρέχοντος ἔτους καὶ ἀπεστείλαμεν σειρὰν φύλλων. — Δ. Γ. Φ. *Φιλιατρά*. Ἐπιστολὴ ἐλήφθη. Σᾶς ἐνεγράψαμεν καὶ ἀπεστείλαμεν σειρὰν φύλλων, καὶ σᾶς ἐγράψαμεν καὶ ταχυδρομικῶς. — Ι. Ν. Κ. *Βῶλον*. Ἀριθμὸς λαχείου σας εἶναι ὁ ἐκ δεξιᾶ ἀποδείξεώς σας ἀριθ. 4,120. —Α. Γ. Μ. *Πρέβεζα*. Αἰωνίως παράπονα ἔχετε, ἄνευ ἐπιεικείας μάλιστα. Βεβαίως δὲν κάμνετε διὰ δικαστής, διότι ἀλλοίμονον εἰς ὅσους πέσουν ὑπὸ τὸν πέλεκύν σας. Γράφομεν.—Κ.Γ.Κ. *Κωνστάντας*. Δέκα πρῶτα φύλλα σᾶς ἐστείλαμεν. Ἔχουσι καλῶς ὅσα γράφετε, ἀλλὰ ποῦ εἶναι καὶ πότε αὐτοὶ οἱ πολυθρύλλητοι συνδρομηταί; —Φ. Χ. *Γαργαλιάνους*. Ἐπιστολὴν μὲ ἀγγελίαν Ἡμερολογίου ἐλάβομεν. Εὐχαριστοῦμεν θερμῶς. Νέον συνδρομητὴν ἐνεγράψαμεν καὶ ἀπεστείλαμεν σειρὰν φύλλων. — Π. Κ. *Βραΐλα*. Ἐπιστολή σας ἐλήφθη Ἔχει καλῶς, γράφομεν.—Ν. Π. καὶ Δ. Φ. *Χαλκίδα*. Ἐπιστολὴ ἐλήφθη. Ἔχει καλῶς. Συμμορφοθησόμεθα πρὸς ἐπιθυμίαν σας. — Δ. Μ. *Κάϊρον*. Ἐπιστολὴ ἐλήφθη. Προσεχῶς γράφομεν.—Π. Κ. *Κέρκυραν*. Λάθος συνέβη ἐκ παραδρομῆς. Ἡσυχεῖτε καὶ συγγνώμην.—Ἰ. Β. *Βραΐλα*. Ἐπιστολὴ ἐλήφθη. Γράφομεν ταχυδρομικῶς καὶ στέλλομεν ἀποδείξεις.—Α. Α. *Ἀργοσσόλιον*. Συνδρομὴ ἀρχιεπ. ἐλήφθη. Εὐχαριστοῦμεν.—Κ Α. *Ἐνταῦθα*. Ἐλήφθησαν, ἀλλὰ δὲν ἐνεκρίθησαν δυστυχῶς ὡς ἀκατάλληλα καὶ ἀλλότρια σκοποῦ καὶ πνεύματος πε-

ριοδικοῦ μας. — Θ. Μ. *Γενιτσέσα*. Ὀκτὼ ῥούβλια δι' ἀμφοτέρας συνδρομὰς ἐλήφθησαν. Ἀποδείξεις ταχυδρομικῶς. Εὐχαριστοῦμεν. —Κ. Γ. *Λελκίδα* Συνδρομὴ ἐλήφθη. Νέος συνδρομητὴς ἐνεγράφη. Ἀπόδειξις ταχυδρομικῶς. Εὐχαριστοῦμεν. — Σ. Γ. Π. *Ἐνταῦθα*. Δυστυχῶς ἀκατάλληλον καὶ ἀπάδον πρὸς πνεῦμα περιοδικοῦ μας.

ΕΚΤΑΚΤΟΣ ΕΥΚΑΙΡΙΑ

ΔΙΑ ΤΟΥΣ ΚΛΕΙΔΟΚΥΜΒΑΛΙΣΤΑΣ

Οἱ μύσται τοῦ κλειδοκυμβαλίζειν, οἱ θιασῶται τῆς μουσικῆς, οἱ ἀκόλουθοι τῆς ποιήσεως καὶ τῆς φαντασίας καὶ ὅσοι τέλος ἐνασμενίζονται καὶ καταγίνονται εἰς τὴν τερπνοτάτην καὶ ἐκφραστικωτάτην ἀπόλαυσιν τῶν ἡδυλάλων ἤχων τοῦ μόνου ὀργάνου, ὅπερ οὐδέποτε τὸν θάνατον δύναται νὰ εὕρῃ ἐπὶ τῆς γῆς, προσλάβετε πάσῃ θυσίᾳ παρ' ἡμῖν τὸν ἰσχάτως ἐγκατασταθέντα ἐν Ἑλλάδι κ. Σεβερῖνον Λεώνην καὶ μελετήσατε τὸ μουσικὸν αὐτοῦ τάλαντον. Εἶναι καθηγητὴς πτυχιοῦχος τοῦ Ὠδείου τοῦ Μονάχου καὶ κάτοχος ἐκτάκτου ἰδιοφυΐας περὶ τὴν μουσικὴν καὶ μόνην. Εἰς αὐτὴν καταγίνεται παιδιόθεν καὶ κατέστη μοναδικὸς διάσημος καὶ κλειδοκυμβαλιστής. Συνέθηκε πλεῖστα μέχρι τοῦδε ἴδια ἔργα, ἅτινα μεγάλως τὸν τιμῶσι καὶ παίζει θαυμασίως. Τὸ δὲ προσφάτως ὑπ' αὐτοῦ συντεθὲν «Εἰς τὴν ἐλευθερίαν τῆς Ἑλλάδος», ὅπερ ἀφιεροῖ τῷ μεγατίμῳ εὐεργέτῃ κ. Ἀβέρωφ, εἶναι ἔργον, τὸ ὁποῖον θ' ἀφήσῃ ἀναμνήσεις. Ὁ ἀριστοτέχνης οὗτος ἔχων μερικὰς ἔτι ὥρας διαθεσίμους, τίθεται εἰς τὴν διάθεσιν τῶν βουλομένων νὰ λάβωσι μαθήματα παρ' αὐτοῦ, ὁμιλοῦντος ὡσαύτως εὐχερῶς τὴν Γαλλικήν, Ἰταλικήν, Ἀγγλικήν, Γερμανικὴν καὶ δὴ τὴν Ἑλληνικὴν καὶ δυναμένου οὕτως νὰ μεταδίδῃ τὰς πολυτίμους αὐτοῦ γνώσεις καὶ διττῶς νὰ εὐεργετῇ.

Πληροφορίαι καὶ παρ' ἡμῖν.

ELIE BERTHET

ΤΑ ΜΥΣΤΗΡΙΑ ΤΩΝ ΜΑΓΩΝ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΙΣ

ΗΛΙΑ Ι. ΟΙΚΟΝΟΜΟΠΟΥΛΟΥ

Ἐξεδόθη ἰσχάτως καὶ εἰς τὴν Ἑλληνικὴν τὸ περιεργότατον καὶ παραδοξότατον τοῦτο βιβλίον ὑπὸ τοῦ ἐν Ἀθήναις βιβλιοπώλου κ. Ἀναστ. Φέξη καὶ ἀποστέλλεται ἐλεύθερον ταχυδρ. τελῶν εἰς τὸν ἀποστέλλοντα αὐτῷ δρ. 2 οἱ τοῦ ἐσωτερικοῦ καὶ φρ. 2 οἱ τοῦ ἐξωτερικοῦ.

VILLIAM CARLETON

Ο ΑΠΟΤΡΟΠΑΙΟΣ ΠΥΓΜΑΧΟΣ

ΗΘΗ ΚΑΙ ΕΘΙΜΑ ΙΡΛΑΝΔΙΑΣ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΙΑ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΘΕΙΣΑ ΕΚ ΤΟΥ ΓΑΛΛΙΚΟΥ

ΥΠΟ

ΙΩΑΝ. ΒΙΔΑΛΗ ΜΗΛΙΩΡΗ

Εὑρίσκεται καὶ παρ' ἡμῖν καὶ τιμᾶται δρ. 1,50 καὶ φρ. 1,50 διὰ τὸ ἐξωτερικόν.

Παρακαλοῦμεν καὶ πάλιν τοὺς καθυστεροῦντας εἰσέτι τὴν συνδρομήν των τοῦ τρέχοντος ἔτους, ὅπως εὐαρεστούμενοι ἀποστείλωσιν ἡμῖν ταύτην ἀμέσως διὰ ταχ. ἐπιταγῆς ἢ ἄλλου ἀσφαλοῦς μέσου καὶ τοῖς ἀνταποστείλωμεν τὰς σχετικὰς ἀποδείξεις μετὰ τοῦ ἀριθμοῦ τοῦ λαχείου των τῆς προσεχοῦς ἐκκυβεύσεως.

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ ΤΗΣ „ΦΥΣΕΩΣ"

ΤΟΥ 1895 ΕΤΟΥΣ

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΟΝ

ΚΑΙ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ

ΗΤΟΙ

ΕΤΗΣΙΑ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΙΣ ΤΩΝ ΝΕΩΤΕΡΩΝ ΦΥΣΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΕΡΓΩΝ ΦΑΙΝΟΜΕΝΩΝ ΕΠΙ ΤΗ ΒΑΣΕΙ ΤΩΝ ΝΕΩΤΕΡΩΝ ΑΝΑΚΑΛΥΨΕΩΝ ΚΑΙ ΕΦΕΥΡΕΣΕΩΝ

ΜΕΤΑ ΩΡΑΙΟΤΑΤΗΣ ΣΥΛΛΟΓΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚ. ΠΑΙΓΝΙΩΝ

ΥΠΟ

ΦΡ. ΠΡΙΝΤΕΖΗ

(Ἔτος πρῶτον)

Προσεχῶς ἐκδίδεται ὅλως ἔκτακτον καὶ πρωτότυπον **Ἡμερολόγιον τῆς „Φύσεως"** ἐξ 20 καὶ πλέον τυπογραφικῶν φύλλων, ὅπερ θὰ κοσμῆται ἐκ 50 καλλιτεχνικῶν εἰκόνων φιλοκάλως ἐκτετυπωμένον ἐπὶ λείου καὶ καλοῦ χάρτου καὶ θὰ διαιρῆται εἰς 5 μέρη.

Ἡ τιμὴ αὐτοῦ ὡρίσθη, διὰ τοὺς συνδρομητὰς τῆς „Φύσεως".

Τῶν μὲν χρυσοδέτων δρ. **3**

Τῶν δὲ ἁπλῶν δρ. **2**

ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΙΣ

Ἡ διεύθυνσις τῆς «Φύσεως ἀναγκάζεται καὶ πάλιν ἵνα ποιήσηται γνωστὸν πᾶσι τοῖς ἑαυτῆς πολυπληθέσι συνδρομηταῖς, ἀφορμὴν λαμβάνουσα ἐξ ἐπανειλημμένων καὶ πάλιν ἐρωτήσεων μερικῶν ἐξ αὐτῶν, ὅτι εὐχαρίστως ἀναδέχεται νὰ ἐκτελῇ πᾶσαν αὐτῶν παραγγελίαν κτλ., ἤτοι παροχὴν πληροφοριῶν ἐπὶ παντὸς βιομηχανικοῦ, ἐμπορικοῦ, οἰκονομολογικοῦ, κτλ. ζητήματος, νὰ δημοσιεύῃ οἱανδήποτε ἀγγελίαν καὶ γνωστοποίησιν, νὰ ἐγγράφῃ συνδρομητὰς εἰς πάντα τὰ συγγράμματα καὶ τὰς ἐφημερίδας, νὰ προμηθεύῃ αὐτοῖς οἱονδήποτε σύγγραμμα καὶ ἀντικείμενον ἐξ Ἑλλάδος καὶ Εὐρώπης καὶ ὅτι ἀναλαμβάνει τὴν μετάφρασιν, σύνταξιν, διόρθωσιν καὶ ἐκτύπωσιν οἱουδήποτε ἔργου καὶ εἰς οἱανδήποτε γλῶσσαν κτλ. ἐπὶ μετρίᾳ ἀμοιβῇ καὶ προκαταβολῇ τοῦ ἀντιτίμου.

Ἡ Διεύθυνσις

ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΙΣ

Παρακαλοῦνται πάντες, ὅσοι ἔλαβον ἀγγελίας τοῦ Ἡμερολογίου τῆς «Φύσεως», ὅπως εὐαρεστούμενοι, ἐπιστρέψωσι ταύτας τῇ Διευθύνσει τῆς «Φύσεως», ἵνα κανονίσῃ ἐγκαίρως τὰς ἀποστολὰς τῶν τευχῶν, καθότι ἡ ἐκτύπωσις ἐγγίζει τὸ πέρας.

Ἡ Διεύθυνσις

Ἐκ τοῦ Τυπογραφείου ΑΝΕΣΤΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΟΥ